

Sygnatura akt I C 651/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2018r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Zenon Węclawik

Protokolant: Aneta Bącal

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 lutego 2018r. w K.

sprawy z powództwa B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G.

przeciwko K. S.

o zapłatę

I. powództwo oddała,

II. zasądza od strony powodowej B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. na rzecz pozwanego K. S. kwotę 7.217,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sygn. akt **I C 651/16**

UZASADNIENIE

Strona powodowa B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G., reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, pozwem z dnia 11.04.2016 r. (k. 14 akt), wniosła o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, że pozwany K. S. ma zapłacić na jej rzecz kwotę 55.348,75 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia złożenia pozwu i kosztami procesu. Uzasadniając żądanie podniosła, że zobowiązanie pozwanego względem strony powodowej wynika z nabycia przez nią w dniu 27.04.2012 r. wierzytelności od (...) Bank S.A. z siedzibą w P. Oddział (...), względem którego pozwany nie wywiązał się z umowy kredytu konsolidacyjnego nr (...) z dnia 14.08.2007 r. i na dzień złożenia pozwu jego zaległość wynosiła łącznie 55.348,75 zł, na co złożyły się: 28.185,61 zł z tytułu niespłaconego kapitału, 27.050,84 zł z tytułu odsetek umownych i 112,30 zł tytułem kosztów kredytu (provizje, itp.). Cedent wystawił względem pozwanego bankowy tytuł egzekucyjny i po jego zaopatrzeniu w sądową klauzulę wykonalności prowadził na podstawie tego tytułu wykonawczego egzekucję sądową, którą jednak umorzono z powodu jej bezskuteczności. Pozwany od października 2012 roku do grudnia 2015 roku spłacał raty kredytu po 100,0 zł miesięcznie i łącznie spłacił 4.280,00 zł.

W dniu 20.05.2016 r. Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze wydała nakaz zapłaty pod sygnaturą akt I Nc 384/16, którym uwzględnił powództwo w całości(k. 18 akt).

Pozwany K. S., działający również przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył w ustawowym terminie sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty (22-40 akt). Wniósł w nim o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu. Wywiódł, że roszczenie objęte pozwem zarówno co do jego istnienia, jak i wysokości nie zostało należycie wykazane zgodnie z ogólnymi regułami dowodowymi i wymaganiami procesowymi. Zgłosił ponadto szereg zarzutów, to jest zarzut braku legitymacji czynnej procesowej powoda, nieważności umowy kredytu, niewykazania przekazania środków pieniężnych pozwanemu, niewykazania wymagalności roszczenia i zarzut przedawnienia

roszczenia. Zdaniem pozwanego, nie wykazano, by agencja kredytowa zawierająca z pozwanym umowę kredytu miała umocowanie do reprezentowania banku kredytującego, a także nie wykazano przekazania pozwanemu środków pieniężnych. Pozwany zwrócił uwagę, że powód nie przedstawił jakichkolwiek podstaw i sposobu wyliczenia skonkretyzowanej w pozwie należności. Podniósł, że dowodem istnienia zaległości i jej wysokości nie mogą być jedynie wystawione przez bank dokumenty, w tym bankowy tytuł egzekucyjny. Naprowadził, że nie została przez powoda wykazana ani data wymagalności dochodzonych świadczeń pieniężnych, ani przejście wierzytelności na powoda. Podkreślił, że w realiach sprawy, wszczęcie i prowadzenie egzekucji sądowej przez wierzyciela pierwotnego nie przerwało biegu przedawnienia roszczenia objętego pozwem, gdyż cesjonariusz posługiwał się tytułem bankowym pochodzącym od banku. Również, według pozwanego, nie można uznać częściowych spłat pozwanego za uznanie roszczenia niewłaściwe, mające skutkować przerwą biegu przedawnienia (k. 22-40, 128-165, 181-190, 209-211 i 232-237 akt).

SĄD USTALIŁ NASTĘPUJĄCY STAN FAKTYCZNY

W dniu 14.08.2007 r. Agencja (...) w N. w imieniu (...) Bank S.A. z siedzibą w P. Oddział (...) zawarła z K. S. umowę kredytu konsolidacyjnego nr (...) na kwotę 22.985,80 zł, mającą być spłacaną w 72 ratach miesięcznych i jeszcze tego samego dnia wydano dyspozycję wypłaty przedmiotowej kwoty kredytu pozwanemu K. S. do dnia 21.08.2007 r.

(dowód: umowa kredytu konsolidacyjnego na k. 9-11 i 86-88 akt, dyspozycja wypłaty kredytu na k. 89, przesunięcie terminu spłaty kredytu na k. 90 akt, zapytanie kredytobiorcy z dnia 7.08.2007 r. o stan zadłużenia na k. 91 akt, zaświadczenia o dochodach pozwanego na k. 92-94 akt, weryfikacja danych kredytobiorcy na k. 95 akt, regulamin kredytu odnawialnego na k. 96-99 akt, tabela odsetek i prowizji na k. 100 akt, informacja o przetwarzaniu danych osobowych na k. 112 akt)

W dniu 25.08.2008 r. (...) Bank S.A. z siedzibą w P. Oddział (...) wystawił względem K. S. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) obejmujący jego zaległości wynikające z umowy kredytu konsolidacyjnego nr (...) z dnia 14.08.2007 r. Stwierdził w nim, że K. S. jest dłużnikiem tego Banku z tytułu umowy przedmiotowego kredytu na łączną kwotę 31.402,81 zł na którą składają się następujące zaległości: kwota 28.185,61 zł tytułem należności głównej (zaległego kapitału), kwota 2.976,54 zł z tytułu odsetek umownych, kwota 83,36 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie i kwota 157,30 zł tytułem zaległych opłat. Powołując się na przedmiotowy tytuł egzekucyjny, (...) Bank S.A. z siedzibą w P. Oddział (...) wystąpił w dniu 25.08.2008 r. do sądu o zaopatrzenie go w klauzulę wykonalności. W dniu 6.10.2008 r., Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze nadał temu tytułowi klauzulę wykonalności i w dniu 10.08.2009 r. wszczęta została przez (...) Bank S.A. z siedzibą w P. Oddział (...) na powyższej podstawie egzekucja sądowa, która jednak w dniu 27.06.2011 r. została umorzona wskutek jej bezskuteczności.

(dowód: bankowy tytuł egzekucyjny na k. 102 akt, wniosek o nadanie sądowej klauzuli wykonalności na k. 103-104 akt, postanowienie o nadaniu sądowej klauzuli wykonalności na k. 105 akt, wniosek z dnia 10.08.2009 r. o wszczęcie egzekucji na k. 106-107 akt, zawiadomienie z dnia 23.10.2010 r. o bezskuteczności egzekucji na k. 108-109 akt, postanowienie o umorzeniu egzekucji KM 7935/09 z dnia 27.06.2011 r. na k. 166 i 169 akt oraz załączone akta egzekucyjne Komornika S. przy Sądzie Rejonowym w Lesznie M. S. (1) KM 7935/09)

W dniu 27.04.2012 r. (...) Bank S.A. z siedzibą w P. Oddział (...) dokonał przelewu wierzytelności z tytułu zaległości z umowy kredytu konsolidacyjnego nr (...) z dnia 14.08.2007 r. rzecz B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. i pismem z dnia 11.06.2012 r. zawiadomił K. S. o cesji raz wezwano do zapłaty zaległości.

(dowód: umowa sprzedaży wierzytelności z załącznikami na k. 12 i 66-85 akt, umowa kredytu konsolidacyjnego na k. 9-11 i 86-88 akt, zawiadomienie o przelewie wierzytelności na k. 110 akt i wezwanie do zapłaty na k. 111 akt)

(...) S.A. (...) Portfelami Wierzytelności w G., pismem z dnia 11.06.2012 r. wezwał K. S. do zapłaty 42.568,60 zł z tytułu zaległości z umowy kredytu konsolidacyjnego nr (...) z dnia 14.08.2007 r. Poza tym, wezwał K. S. do zapłaty 7.668,15 zł z tytułu zaległości z umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 8.07.2004 r.

(dowód: wezwanie do zapłaty na k.111 i 203 akt i wezwanie do zapłaty na k. 206 akt)

W dniu 19.10.2012 r. B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. zawarł z M. S. (2) i K. S. porozumienie nr (...) dotyczące umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 8.07.2004 r., ustalając spłatę zaległości wynoszącej 7.948,21 zł w terminie do dnia 20.10.2022 r., w 120 miesięcznych ratach.

(dowód: porozumienie na k. 205 akt)

Bezsporne było pomiędzy stronami (pisma stron na k. 54 i 196 akt), że K. S. w okresie od października 2012 roku do grudnia 2015 roku spłacał raty kredytu z umowy nr (...) z dnia 14.08.2007 r. (identyfikator umowy (...)) po 100,0 zł miesięcznie i spłacił łącznie 4.280,00 zł. Okoliczność ta znajduje potwierdzenie w wykazie spłat na k. 115-116 akt i w danych wpłat na k. 118-120 i 174-175 akt.

(...) S.A. (...) Portfelami Wierzytelności w G., w pismach z dnia 10.12.2015 r. i z dnia 13.01.2016 r., proponowało K. S. zawarcie porozumienia dotyczącego spłaty zadłużenia z umowy nr (...) z dnia 14.08.2007 r. (identyfikator umowy (...)), wynoszącego w pierwszym z tych pism 54.219,95 zł, w drugim zaś 54.523,85 zł.

(dowód: propozycja ugody na k. 113-114 akt)

B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. wystawił w dniu 29.03.2016 r. wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego obejmujący wymagalne względem K. S. należności wynikające z umowy kredytu konsolidacyjnego z dnia 14.08.2007 r. na kwotę 55.348,75 zł, w tym z tytułu kapitału 28.185,61 zł, z tytułu odsetek 27.050,84 zł i z tytułu kosztów 112,30 zł.

(dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu inwestycyjnego na k. 2 akt)

SĄD ZWAŻYŁ CO NASTĘPUJE

Ustaień powyższych Sąd dokonał na podstawie dokumentów przedłożonych przez stronę powodową, działającą przez profesjonalnego pełnomocnika. Pozwany wdał się w spór i zakwestionował zarówno istnienie samej wierzytelności, jak i jej cesji, powołując się na szereg fundamentalnych okoliczności materialnoprawnych i procesowych. Nie sposób było przyjąć za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie i w pismach procesowych doręczonych pozwanemu. Dokumenty załączone do pozwu i zaoferowane przez stronę powodową w toku postępowania nie pozwalały ich uznać jako wystarczającego dowodu twierdzeń objętych pozwem. Niektóre z nich odnosiły się zresztą do innego stosunku zobowiązaniowego pozwanego (porozumienie nr (...) dotyczące umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 8.07.2004 r. na k. 205 akt).

Przede wszystkim należy zważyć, że w niniejszej sprawie obowiązywała zasada kontradiktoryjności, zgodnie z którą strony są zobowiązane do wskazania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Wynika to z przepisu art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c., które nakładają obowiązek wykazania takich twierdzeń. W niniejszej sprawie strona powodowa B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G., działająca przez zawodowego pełnomocnika, miała skutecznie udowodnić swoje twierdzenia. Należy mieć tutaj na uwadze podwyższony stopień należytej staranności przy obsłudze strony przez zawodowego pełnomocnika (art. 355 § 2 k.c.).

W tym kontekście podkreślić należy, że wszystkie dokumenty załączone do pozwu były dokumentami prywatnymi w rozumieniu art. 245 k.p.c. Dokumenty takie stanowią dowód tego tylko, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Dane ujawnione w dokumentach załączonych do pozwu stanowiły dowód jedynie tego, że określonej kwoty wierzytelność jest wpisana w księgach rachunkowych pewnego podmiotu względem dłużnika na podstawie opisanego w tych księgach zdarzenia. Dokumenty te potwierdzają więc sam fakt ich sporządzenia, nie stanowiąc jednakże dowodu istnienia i wysokości wierzytelności. Okoliczności te, w konkretnych realiach sprawy, w razie zaistnienia potrzeby, powinny być wykazane odpowiednimi dowodami, zgodnie z ciężarem dowodu wynikającym z art. 6 k.c.

Podstawowy i zarazem wystarczający dla rozstrzygnięcia sprawy okazał się właśnie zgłoszony przez pełnomocnika pozwanego zarzut niewykazania dochodzonego roszczenia i przy tym pod wieloma względami. Taka konstatacja skutkować musiała z kolei brakiem możliwości zweryfikowania przez Sąd skuteczności zgłoszonego zarzutu przedawnienia roszczenia (niewykazanie daty wymagalności należności). Zważyć trzeba, iż – w świetle treści art. 118 k.c. – trzyletniemu okresowi przedawnienia podlegają roszczenia majątkowe o świadczenia okresowe oraz związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Jeżeli nawet wierzytelności poprzednika prawnego strony powodowej (...) Bank S.A. z siedzibą w P. Oddział (...), nie miała charakteru okresowego, to z pewnością była ona związana z jego działalnością gospodarczą. Jeżeli wziąć pod uwagę, że źródłem zobowiązania pozwanego była umowa kredytu konsolidacyjnego nr (...) z dnia 14.08.2007 r., mającego być spłaconym w 72 ratach miesięcznych (6 kat) i wydano dyspozycję wypłaty kredytu do dnia 21.08.2007 r., to wymagalność wynikających z przedmiotowej umowy świadczeń nastąpiła – w świetle bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) wystawionego przez (...) Bank S.A. z siedzibą w P. Oddział (...) na podstawie przedmiotowej umowy – najpóźniej z dniem wydania (...), to jest z dniem 25.08.2008 r. Należało zatem przyjąć, że z tą datą również zaczął biec najpóźniej termin przedawnienia należności objętych pozwem (art. 120 § 1 k.c.).

Późniejsze uzyskanie przez Bank tytułu wykonawczego na podstawie wystawionego przez siebie tytułu egzekucyjnego i prowadzenie w oparciu o to egzekucji sądowej nie przerwało biegu przedawnienia względem pozwanego, ponieważ strona powodowa jako cesjonariusz nie była bankiem i sama nie mogła posłużyć się bankowym tytułem egzekucyjnym (uchwała SN z dnia 9 czerwca 2017 r., III CZP 17/17 - Lex nr 2302761, uchwała SN z dnia 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16 - OSNC 2017/5/55, postanowienie SN z dnia 26 października 2016 r., III CZP 60/16 - nie publ.).

Rozważyć też należało kwestie dokonanych przez pozwanego od października 2012 roku do grudnia 2015 roku spłat części rat kredytu i ich oceny w kontekście możliwości przyjęcia ewentualnego uznania roszczenia. Przedmiotem uznania może być tylko istniejące roszczenie. W wyroku z dnia 23 marca 2004 r. (V CK 346/03, Lex nr 183783) Sąd Najwyższy odróżnia uznanie właściwe od uznania niewłaściwego, wskazując, że pierwsza forma uznania stanowi nieuregulowaną odrębną umowę ustalającą, co do zasady i zakresu, istnienie albo nieistnienie jakiegoś stosunku prawnego, uznanie niewłaściwe zaś jest określane jako przyznanie przez dłużnika wobec wierzyciela istnienia długu. Uznanie roszczenia definiuje Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 marca 2003 r. (I CKN 11/01, Lex nr 83834), jako każdy przypadek wyraźnego oświadczenia woli lub też innego jednoznacznego zachowania się dłużnika wobec wierzyciela, z którego wynika, że dłużnik uważa roszczenie za istniejące. Zdaniem Sądu, nie można w niniejszej sprawie przyjąć wskazanego wyżej zachowania pozwanego za uznanie niewłaściwe w świetle art. 60 k.c. Przy braku bowiem dostatecznej wiedzy pozwanego o stanie swojego zadłużenia i możliwych konsekwencjach prawnych własnego zachowania, a także dominującej roli kredytującego banku, dokonywane spłaty – będąc powszechną praktyką w obrocie – eliminowałyby w istocie przedawnienie w obrocie gospodarczym (wyrok SN dnia 26 listopada 2004 r., I CK 279/04 - Lex nr 277859).

Na treść dochodzonych wierzytelności nie miała żadnego wpływu późniejsza ich cesja (art. 509 § 1 i 2 k.c.). Nabywca wierzytelności wstępuje bowiem w dotychczasowe prawa zbywcy, zaś – zgodnie z treścią art. 513 § 1 k.c. – dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie.

Niezależnie jednak od powyższego, należało podzielić stanowisko pełnomocnika pozwanego, że dochodzone roszczenie nie zostało w sposób należyty wykazane (art. 6 k.c.), nie wchodząc już w odrębne kwestie oceny ważności umowy kredytowej.

W świetle okoliczności sprawy, pozwany miał status konsumenta (art. 22¹ k.c.) i do umowy kredytowej zawartej przez niego – zważywszy datę zawarcia umowy – należało stosować przepisy Ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (t.j.: Dz.U.2001.100.1081). Strona powodowa zaś jest funduszem inwestycyjnym. Zgodnie z art. 194 ust. 1 Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (t.j.: Dz.U.2014.157), księgi rachunkowe funduszu sekurytyzacyjnego, wyciągi z tych ksiąg podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu i opatrzone pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem sekurytyzacyjnym oraz wszelkie wystawione w ten sposób oświadczenia zawierające zobowiązania, zwolnienie z zobowiązań, zrzeczenie się praw lub pokwitowanie odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych oraz stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych. Jednakże, wedle ustępu 2 tego artykułu, moc prawna wskazanych dokumentów jako dokumentów urzędowych, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym. Wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego stanowi jedynie dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód wyłącznie tego, iż osoba, która go podpisała złożyła zawarte w dokumencie oświadczenie (zob.: wyrok SA w Białymstoku z dnia 25 lutego 2015 r., I ACa 824/14 - Lex nr 1661137, wyrok SN z dnia 13 czerwca 2013 r., V CSK 329/12 - Lex nr 1375500, postanowienie SO w Gdańsku z dnia 12 września 2011 r., III Ca 850/11 - Lex nr 1713879 i wyrok SN z dnia 13 kwietnia 2011 r., V CSK 312/10 - Lex nr 864023).

Udzielanie kredytów jest jedną z czynności bankowych wedle art. 5 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U.2015.128). Zgodnie z art. 69 ust. 1 Prawa bankowego, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. W świetle art. 95 ust. 1 Prawa bankowego, księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych. Zgodnie jednak z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011 r. (P. 7/2009 - LexPolonica nr 2477710; Dz. U. Nr 72, poz. 388), art. 95 ust. 1 Prawa bankowego został uznany w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, za niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zd. 1 i art. 76 Konstytucji RP. Utrata mocy ust. 1 art. 95 w tej części nastąpiła w dniu 5 kwietnia 2011 r. W uzasadnieniu wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że nie ma wystarczającego uzasadnienia dla utrzymywania mocy dokumentu urzędowego ksiąg rachunkowych banku i wystawionych na ich podstawie wyciągów w stosunku do konsumentów, przede wszystkim z uwagi na fakt, że utrudnia to przeprowadzenie dowodu nieistnienia dochodzonego przez bank roszczenia bądź innej wysokości takiego roszczenia. Dopiero jednak od dnia 20.07.2013 r. wprowadzono ust. 1 a do cytowanego artykułu, zgodnie z którym moc prawna powyższych dokumentów, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym.

Reasumując, w niniejszej sprawie zaoferowany zaś przez stronę powodową materiał dowodowy całkowicie rozminął się z jej twierdzeniami zawartymi w pozwie. Z tych względów powództwo jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu na podstawie przywołanych wyżej przepisów (punkt I wyroku).

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w punkcie II wyroku znajduje uzasadnienie w art. 98 k.p.c. i obejmuje koszty pozwanego w zakresie zastępstwa procesowego.